

Lingoare de Tudor Arghezi

Incadrare in epoca literara.

-Curente si orientari literare. Receptari critice.-

Debutand mai tarziu decat poetii din aceeași generatie, contemporan cu simbolistii, el insusi trecand prin aceasta experienta, Tudor Arghezi face parte din perioada interbelica si are o relatie complexa cu cele doua orientari literare paralele, ce l-au revendicat pe rand - modernismul si traditionalismul. La o prima cercetare s-ar parea ca latura moderna ar fi preponderenta, prin noutatea esteticii propuse si a limbajului, unul dintre cele mai inovatoare din epoca moderna. Exista, insa in poezia sa o permanenta legatura cu trecutul, ilustrata prin mentalitatea sa de un primitivism incantator uneori, de "om nerupt de natura" cum spunea Mircea Scarlat in Istoria poeziei romanesti.

Acestea tin de traditionalism, ca si "limba vorbita", pe care Arghezi o foloseste, amintind de poezia populara si caracterul ei epic. Acelasi Mircea Scarlat ajungea la niste concluzii interesante in volumul citat mai sus -- "intre poetii interbelici, autorul Cuvintelor potrivite este cel mai ancorat in traditia romaneasca, fara a fi traditionalist. Acesta este probabil, aspectul cel mai fascinant sub raport istoric al operei sale. Cultivand noutatea, a fost modern fara a fi modernist... Refuzand toate excesele literare ale vremii, a reusit sa-si impuna drumul propriu... putem afirma fara teama de a gresi ca artistul a reusit ceea ce si-a propus- sa fie unic."

Artistul insusi se arata impotriva conservatorismului, si nu a traditiei, blamand "literatura stagnanta,, care, prin refuzul inoirii "e ca o gara de marfa in care vagoanele s-au oprit si granele putrede si fermentate erup din sacii sparti, si namolesc terenul". In acelasi timp, Arghezi se declara impotriva modernitatii cu orice chip, ironizandu-i pe "cei cari se complac in sinesa denumire de moderni, actori banali ai unei sensibilitati streine".

-Tema si semnificatiile titlului-

Lingoare face parte din volumul Cuvinte potrivite si din poezia de dragoste argheziana, ocupand un loc important, tocmai datorita ipostazei infatisate - suava trecere de la inocenta la maturitate. in lirica erotica argheziana femeia capata doua infatisari - femeia, piedica in calea realizarii barbatului, senzuala si rapace, asociata cu somnul si ispita, de o materialitate socanta a descrierii. A doua ipostaza este aceea a femeii stapana peste universul casnic, sotia, dar si regina ograzii, ce reuneste universul mare cu lumea gazelor, albinelor, plantelor si animalelor mici.

Titlul poeziei infatiseaza iubirea ca pe o boala grava, utilizand un termen popular pentru febra tifoida - "lingoare". Intentia nu e noua si-l face pe criticul George Calinescu sa afirme - "Lingoare" este o replica a Sburatorului lui Heliade-Radulescu.

Similitudinile tin, mai ales, de varsta aleasa - varsta inocentei ce viseaza la maturitate. De aceea

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

---

este preferat si termenul "fata", ale carui conotatii metaforice trimit la gingasie, naivitate, puritate. Interesant este ca perspectiva din care este folosit apelativul "fata" este una tripla - a tanarului indragostit de perfectiune, a tatalui protector si a creatorului de frumos, artistul cu puteri demiurgice. Asemanarile se opresc insa, aici - in Lingoare mitul Sburatorului este doar sugerat prin "boala" fetei si prin asocierea cu dorul - "Fata noastra e bolnava, / Fata mea si-a dorului". Nu delicatetea portretului ideal este importanta, ci imnul creatiei caruia artistul ii imprima un caracter ludic. Argezi nu imita creatia naturala dintr-un impuls firesc, ce tine de admiratie, ci are puterea cuvintului creator - sub ochii nostri se produce una dintre cele mai misterioase "faceri", poezia.

-Elemente de structura si compozitie-

Poemul contine cinci strofe inegale in care incipitul si finalul sunt extrem de importante. Incipitul precizeaza tema intr-o maniera sugestiva, pe urmele lui Heliade-Radulescu, asociind dragostea cu boala si cu otrava - "A-ntepat-o cu otrava/ Spinul prins de crini si laur". Scenariul ne trimite la descantecul popular si la miticele "filtre de dragoste", iubirii fiindu-i alaturate doua simboluri importante - crinul si laurul. Primul sugereaza parfumul si frumusetea dragostei, iar al doilea veninul si otrava ei, aduse de suferinta. "Spinul" ne indica legatura stransa dintre eros si durere, dar si bruschetatea fenomenului, care odata instalat, nu mai poate fi oprit, raspandindu-se ca o otrava. Finalul schimba intreaga perspectiva, opunand idealizarii de la inceput o viziune mai umana, mai complexa. Metafora concreta si originala "bucatele pamantesti" descrie perfect conditia umana, efemera si haotica, dar avand importanta si farmecul ei. Verbele care o insotesc sunt la fel de concrete - "sa... -ntepi" si "sa strivesti", marcand perisabilitatea si greutatile inerente vietii, doar conjunctivul aducandu-le ideea de proiectie, de actiune ce se va desfasura in viitor. Adverbul "mai bine" simbolizeaza descoperirea unui sens existential profund, fara a sugera resemnarea in fata conditiei umane - viata, chiar plina de pacate, este un dar cu o mare importanta si merita sa fie traita, acru in sine ascunzand semnificatii nebanuite. Atitudinea eului artistic tradeaza o privire de ansamblu asupra conditiei umane, plecand parca de la "errare humanum est" si privind greseala/ ispita ca pe o cale de cunoastere a vietii si a sinelui. Nu putem ignora ca, la Argezi, calea spre intelegere trece prin ironie si intentie ludica, demonstrate de versul - "Mai bine sa fii cum esti".

-Procedee si mijloace artistice. Imagini si figuri de stil.-

Apelativul "fata" deschide strofa a doua, conducandu-ne intr-o lume de basm, creata printr-o succesiune de metafore, cu fete de imparat inchise in turnuri, ghetete "cu bot de aur" si descantece cu "floarea de sulfina" - "Toate, de cate trei ori". Caracterul epic este atenuat, insa de intentia parodica, ce ne spune ca este vorba despre o lume care nu trebuie luata prea in serios, e o iluzie, un vis - "sesu-n turn sa ti-l incui, / Sa-ti farmeci cararile, / Sa te joci cu Duhul Sfant". E un joc, avand la baza asocierea fetei cu o floare, simbol al frumusetii si gingasiei. Comparatia "sij ca steaua, sa mangai/ Ghimpai, spinii de lumina" deschide cadrul in care este receptata frumusetea de la terestru la cosmic. Aceasta devine un atribut al divinului si inaltului, despartindu-se de terestru - "Sa fii floarea ce-si desparte/ Frumusetea de tarana". si, totusi, oricat de incantatoare si de sacra,

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

---

frumusetea este trecatoare, ne spune eul poetic, asociind floarea cu efemeritatea conditiei umane - "si sleieste sus departe, / Viata ei d-o saptamana". intreaga strofa a doua e o imensa interrogatie retorica, careia i se adauga in final inca una, ambele,, avand rolul de a sublinia incertitudinea ce caracterizeaza viata si caracterul iluzoriu al universului in care suntem introdusi. Cifra magica trei, folosita aici ca-n basme si descantece face parte si ea din poleiala acestei lumi, fantastica si iluzorie in acelasi timp, privita cu ironie, pentru ca nu e decat viata insasi. Strofa urmatoare este de fapt o explicatie intre paranteze a titlului, revenind la ideea din incipitul poeziei. Misterioasa boala a fetei ni se sugereaza ca este iubirea, iar comparatia intregeste portretul ideal al fetei - frumoasa, gingasa si inocenta.

Strofa a patra contine o referire clara la creatie - "... de la-nceput". Acest inceput poate fi interpretat atat ca facerea lumii, cat si ca inceputul creatiei artistice, prin a carei magie ni se infatiseaza idealul feminin, aflat la varsta inocentei. La realizarea acestui portret contribuie atat lumea vegetala si animala - nuferi, mierla, cat si cea minerala - perla, rubinul Pietrele pretioase, intre care perla e un simbol al feminitatii, intregesc stralucirea si nobletea acestui portret. Prin acest joc al creatiei, eul poetic invata lectia simplitatii si a armoniei, privind lumea in intregul ei - "Soarele prin frunze dese, / Cum izbeste-n piatra raul/ si s-ascult cum creste graul". Imaginile folosite apartin sferei concretului, fiind mai ales de natura vizuala. Metafora si comparatia sunt figurile de stil predominante in realizarea portretului. Metafora care incheie strofa - "si drept suflet ti-as fi pus/ sabie cu varf in sus" ne sugereaza ca sufletul omului, ca si sufletul poeziei, se indreapta spre inalt, spre absolut. Aria semantica a termenilor precum - luceferi, perla, roua, stea - ne trimite spre poezia romantica, de la care imprumuta suavitatea si gingasia portretului ideal. Insa, aici, finalitatea este cu totul diferita - portretul e un pretext pentru joc si pentru ironie, o experienta generatoare de poezie.

Se aduce aici o atingere a mitului lui Pygmalion, la care contribuie si ambiguitatea perspectivei. Prins in jocul creatiei, artistul e subjugat deopotriva de frumusetea ingenua a fetei si de propria-i opera. Finalul indeparteaza si mai mult textul de poezia romantica, preferand idealizarii o viziune mult mai "pamanteasca", asa cum spunea Mircea Scarlat in Istoria poeziei romanesti.

Se remarca, pe langa substantivizarea prezenta in poezie, caracterul extrem de concret al verbelor, alese din diverse registre stilistice, ceea ce constituie o alta caracteristica argheziana. Formele literare - "desparte" si "sa te joci" - alterneaza cu forme populare - "sleieste" si arhaice - "sa te fi fost facut".

-Versificatie-

Poemul are o rima diversa - imbratisata in prima strofa, incrucisata in a doua si a treia, imperecheata in a patra si monorima in ultima. Masura este variabila, de sapte-opt silabe.

-Modurile si timpurile verbale-

Modul predominant este conjunctivul - "sa farmeci" sau "sa fii" -insistand asupra caracterului

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

---

iluzoriu al universului si al vietii omului. Conjunctivului i se adauga, avand aceeasi semnificatie de iesire din realitate, si conditional-optativul, forma de perfect - "as fi pus" sau "as fi cusut". Prezentul, folosit mai rar, prezinta o realitate de necontestat - "e bolnava" sau "... cum creste graul". Perfectul compus este timpul povestirii, accentuand caracterul epic si atmosfera de basm.

-Concluzii-

Lingoare este un poem special, tratand doua teme la fel de importante in lirica argheziana - iubirea si creatia. Caracterul sau aparte vine si din neaderarea completa la nici una dintre ipostazele feminine ale poeziei erotice, nici de partea femeii/ ispita si piedica in calea realizarii masculine, nici de partea femeii/ stapana a universului ograzii. De aici si frumusetea poemului ce nu se lasa compartimentat si etichetat cu usurinta. Criticul Eugen Simion pune cele doua ipostaze pe seama revenirii artistului aflat la varsta maturitatii la tema erotica "de care in tinerețe poetul s-a ocupat putin si cu raceala celui obsedat de mituri esentiale". Explicatia pare a fi una cronologica, timpul diminuand nu intensitatea, ci perceptia categorica a sentimentului. Maturitate aduce deci, un plus de complexitate, imbogatind ipostazele si semnificatiile erosului.